

Szkolny Program Profilaktyki Zespołu Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum

im. Józefa Ponikiewskiego w Nowym Bełecinie na rok szkolny 2016 /2017

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym Zespołu Szkół Szkoła Podstawowa im. J. Ponikiewskiego i Gimnazjum im. J. Ponikiewskiego ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły.

Program powstał w oparciu o obowiązujące akty prawne i wewnętrzne dokumenty szkoły.

- *Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.);*
- *Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U 2015. poz. 2156 ze zm.);*
- *Ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U 2006 nr 97, poz. 674 ze zm.);*
- Powszechną Deklarację Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r.;
- Konwencję o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.;
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U z dnia 30 sierpnia 2012 r. Poz. 977);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;*
- Statut szkoły
- Kierunki polityki oświatowej państwa

Wstęp

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmocnienie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie.

Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

W zakresie profilaktyki pierwszorzędowej obejmuje:

- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;

- informowanie o skutkach zachowań ryzykownych;
- wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów

W zakresie profilaktyki drugorzędowej obejmuje:

- działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- współpracę ze specjalistami;
- działania pedagoga w ramach poradnictwa rodzinnego.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

Cele szczegółowe:

1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły, m.in. przez:

- Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, rodziców i uczniów,
- Zwiększanie świadomości uczniów na temat powstawania, funkcjonowania, przejawów i skutków dyskryminacji oraz narzędzi ich zwalczania,
- Integrowanie środowiska szkoły, w tym uczniów z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorych odmiennych kulturowo,
- Rozwijanie kompetencji społecznych uczniów, wspieranie ich działalności wolontarystycznej,
- Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- Rozwijanie potencjału szkoły w zakresie bezpiecznego funkcjonowania uczniów,
- Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców,
- Zwiększanie roli rodziców w szkole,
- Współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkoły z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa z instytucjami pozaszkolnymi.

2. Zapobieganie problemom i sytuacjom problemowym młodzieży, m.in. przez:

- Działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów,
- Profilaktykę agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy,
- Profilaktykę uzależnień od gier komputerowych, Internetu, hazardu,
- Kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności tzw. nowych mediów.
- Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych uczniów, m.in. związanych z wyjazdami rodziców za granicę w celach zarobkowych, a także przemocą w rodzinie,

· *Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych, społecznych i życiowych wśród uczniów (samokontrola, radzenie sobie ze stresem, rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji).*

3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, m.in. przez:

- *Zdobycie przez uczniów wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania działań prozdrowotnych*
- *Ukierunkowanie uczniów na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi,*
- *Tworzenie i realizowanie całościowej polityki w zakresie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej w szkole,*
- *Tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego uczniów*

4. Mobilizowanie uczniów do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne, m. in. przez:

- *Bieżące monitorowanie frekwencji uczniów,*
- *Poznanie czynników wpływających na niską frekwencję uczniów,*
- *Stosowanie w szkole jednolitego systemu usprawiedliwień nieobecności i zwolnień z zajęć,*
- *Zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami usprawiedliwiania nieobecności i zwolnień z zajęć oraz systemem kar i nagród związanych z frekwencją,*
- *Uświadomienie uczniom szczególnego wpływu liczby godzin nieusprawiedliwionych na osiągnięte wyniki w nauce oraz na ocenę zachowania,*
- *Uświadomienie wpływu nieobecności na możliwość niezyskania promocji do następnej klasy,*
- *Szybkie informowanie rodziców o wagarach dziecka.*
- *Opracowanie systemu nagradzania za wysoką frekwencję uczniów w szkole:*
 - konkurs na klasę o najwyższej frekwencji w ramach współpracy z samorządem uczniowskim,
 - nagrody książkowe na koniec roku szkolnego dla uczniów o 100% frekwencji.

Spodziewane efekty:

1. Podwyższanie wyników w nauce i wzrost frekwencji na zajęciach szkolnych.
2. Umiejętność dokonywania właściwych wyborów w trudnych sytuacjach życiowych.
3. Świadomy udział uczniów w różnych formach spędzania czasu wolnego.
4. Uczniowie rozwijają swoje pasje i zainteresowania, potrafią współpracować w zespole, są wrażliwi na potrzeby innych.
5. Wzrost bezpieczeństwa na terenie szkoły.
6. Zapewnienie różnorodnej pomocy potrzebującym.
7. Lepsze relacje między uczniami – nauczycielami – rodzicami.
8. Większa świadomość zagrożeń wynikających z uzależnienia od papierosów, alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
9. Wykształcenie umiejętności wśród uczniów radzenia sobie z uzależnieniem i skutecznego szukania pomocy.

10. Zwrócenie większej uwagi uczniów na dbałość o swoje zdrowie i podejmowanie środków zaradczych w sytuacjach zagrożenia

Działania profilaktyczne skierowane do rodziców/opiekunów uczniów (realizowane przez cały rok szkolny 2016/2017):

Działania	Formy realizacji/ termin realizacji
<p>I. Poszerzenie wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz usprawnienie umiejętności rozpoznawania przejawów zachowań ryzykownych wśród młodzieży; dostarczenie rodzicom aktualnej wiedzy dotyczącej pomocy specjalistycznej, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>przeprowadzony warsztat tematyczny przez terapeutę uzależnień</i> dotyczący uzależnień od substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, substancje zmieniające świadomość i zachowanie) • <i>ulotki i foldery</i> informacyjne dotyczące zagrożeń związanych z narkotykami dostępne dla rodziców uczniów na tablicy przed gabinetem pedagoga/psychologa szkolnego • <i>poradnictwo i informowanie</i> o dostępnych specjalistycznych formach pomocy w ramach dyżurów dla rodziców i opiekunów uczniów • <i>zajęcia warsztatowe</i> z zakresu profilaktyki używania substancji i środków psychoaktywnych prowadzone przez pedagoga szkolnego w ramach zebrań dla rodziców
<p>II. Uświadamianie zagrożeń związanych z okresem dorastania oraz podnoszenie poziomu wiedzy na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie adolescencji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>indywidualna psychoedukacja</i> rodziców/opiekunów prowadzona w czasie dyżurów pedagoga oraz psychologa z Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
<p>III. Uświadomienie konsekwencji prawnych związanych z naruszaniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz procedur postępowania obowiązujących w sytuacji zagrożenia uzależnieniami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>przekazanie informacji dotyczących w/w konsekwencji prawnych</i> oraz procedur postępowania podczas zebrań dla rodziców • <i>ulotki i foldery informacyjne</i> dostępne dla rodziców uczniów na tablicy przed gabinetem pedagoga szkolnego

Pozostałe działania profilaktyczne skierowane do wszystkich uczniów, w tym działania z udziałem instytucji i organizacji pozaszkolnych oraz społeczności lokalnej (realizowane przez cały rok szkolny 2016/2017):

Działania	Formy realizacji/termin realizacji
<p>I. Kształtowanie umiejętności uczniów pozwalających na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku cyfrowym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>warsztaty lub pogadanki tematyczne w klasach dotyczące bezpiecznego korzystania z sieci</i>, mediów społecznościowych, używania mediów elektronicznych, zagrożenia cyberprzemocą i cyberbullingiem;
<p>II. Przeciwdziałanie mowie nienawiści w sieci Internetowej poprzez edukację o prawach człowieka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>godziny z wychowawcą poświęcone problematyce praw człowieka</i>, przeciwdziałaniu dyskryminacji i mobbingowi ulotki, foldery i materiały informacyjne o tematyce praw człowieka, przeciwdziałaniu mowie nienawiści w Sieci dostępne na tablicy przed pokojem pedagoga szkolnego
<p>III. Propagowanie postawy otwartości na drugiego człowieka, działania na rzecz społeczności lokalnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>działania charytatywne i wolontariat</i> z instytucjami pozaszkolnymi np. domy dziecka, schroniska
<p>IV. Pobudzanie aktywnego podejścia do działań profilaktycznych; tworzenie pozytywnej atmosfery wokół projektów mających na celu propagowanie działań profilaktycznych, wspieranie inicjatyw uczniowskich w zakresie profilaktyki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>rozmowy członków Zespołu Profilaktycznego z wychowawcami oddziałów mające na celu określenie bieżących potrzeb w zakresie profilaktyki</i> • umieszczenie na stronie internetowej szkoły informacji o realizowanych działaniach profilaktycznych
<p>V. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa, w tym wiedzy o działaniach o charakterze terrorystycznym i działaniu w obliczu zagrożenia oraz przeciwdziałaniu terroryzmowi poprzez współdziałanie nauczycieli lub przy współpracy z innymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>warsztaty lub pogadanki tematyczne w klasach</i> dotyczące bezpieczeństwa w szkole, zachowania się na przerwach międzylekcyjnych, w czasie dojazdów do szkoły i powrotów do domu oraz zachowania w czasie innych zajęć lub imprez szkolnych i pozaszkolnych, w życiu codziennym

instytucjami	
VI. Przeciwdziałanie narastającemu zjawisku wulgaryzacji, używania obraźliwych słów, przezywaniu.	<p>Zorganizowanie akcji (tworzenie gazetek na korytarzach, w klasach, prezentacji multimedialnych, prowadzenie zajęć z pedagogiem, wychowawcą, organizacja konkursu plastycznego) mających na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • troskę o czystość i piękno mowy ojczystej • pielęgnowanie w środowisku uczniowskim kultury słowa • walkę z narastającą wulgaryzacją języka polskiego wśród młodzieży • wdrażanie do kulturalnego wystawiania się • dawanie dobrego przykładu innym

Działania profilaktyczne skierowane do nauczycieli (realizowane przez cały rok szkolny 2016/2017):

Działania	Formy realizacji/termin realizacji
I. Usprawnienie umiejętności dostosowywania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych oraz potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów posiadających orzeczenie lub opinię wydaną przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną; przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym; podniesienie poziomu wiedzy nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju oraz zaburzeń zdrowia psychicznego w okresie adolescencji	- <i>przeprowadzenie spotkania informacyjno – szkoleniowego</i> przez pedagoga szkolnego (zapoznanie się z opiniami i orzeczeniami z PPPP ze szczególnym uwzględnieniem dostosowań
II. Poszerzenie wiedzy na temat używania substancji i środków psychoaktywnych oraz usprawnienie umiejętności rozpoznawania przejawów zachowań ryzykownych wśród młodzieży	- <i>przeprowadzenie warsztatu tematycznego dotyczącego uzależnień</i> od substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, substancje zmieniające świadomość i zachowanie)

<p>III. Doskonalenie umiejętności zawodowych nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w sytuacjach używania substancji psychoaktywnych oraz podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych</p>	<p>- <i>spotkanie szkoleniowo-informacyjne dotyczące sposobów podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej</i> oraz procedur postępowania w sytuacji używania substancji i środków psychoaktywnych przeprowadzone przez pedagoga szkolnego lub specjalistę - <i>udział pedagoga szkolnego w specjalistycznych szkoleniach</i> i konferencjach z zakresu profilaktyki, w tym profilaktyki narkomanii</p>
--	--

Działania podsumowujące prace Szkolnego Zespołu Profilaktycznego w roku szkolnym 2016/2017

W ramach działań zostanie przeprowadzona ewaluacja wewnętrzna mająca na celu zebranie informacji, które zostaną uwzględnione w przyszłym roku szkolnym:

- zebranie informacji o problemach profilaktycznych zawartych w programie, które opracowano na podstawie wniosków z ankiet w roku szkolnym 2015/2016 (anonimowe ankiety uczniowie, rodzice, nauczyciele); analiza ankiet, wyciągnięcie wniosków i porównanie z wynikami z ubiegłego roku
- zebranie informacji o bieżących problemach profilaktycznych (pogadanki na lekcjach wychowawczych, wywiad z nauczycielami, przygotowanie narzędzi badawczych, przeprowadzenie badań, które zostaną uwzględnione w przyszłym roku szkolnym.

Inne działania Szkolnego Zespołu Profilaktycznego w roku szkolnym 2016/2017

Organizowanie konkursów dla uczniów i klas – 0-III, IV-VI SP, I-III G (plastyczne, mini spektakle teatralne) we współpracy z Dyrekcją, Samorządem Uczniowskim, Radą Rodziców. Realizacja zadań m.in. w ramach godzin z wychowawcą oraz dwa spotkania społeczności szkolnej.

Pierwsza akcja (19 październik 2016) dotyczy promowania wartości niesienia pomocy – wolontariatu w odniesieniu do wartości chrześcijańskich wynikających z obchodów „Roku Miłosierdzia” (spotkanie uczniów, apel, konkurs plastyczny „Błogosławieni miłosierni...” – wręczenie nagród dla klas za projekt – regulamin konkursu będzie przekazany wychowawcom).

Druga akcja (marzec 2017) dotyczy promowania kulturalnego zachowania, kultury słowa – bez wulgaryzmów, kultywowania piękna mowy ojczystej – posługiwanie się literackim językiem polskim (spotkanie uczniów - konkurs w formie mini spektakli teatralnych „Stop wulgaryzmem” – regulamin konkursu będzie przekazany wychowawcom).